

Sygn. akt VII Kz 272/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie - VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Gałkowska

SSO Danuta Józefowska

SSR del. Monika Maciążek (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Drózdź

przy udziale oskarżyciela publicznego - - -

po rozpoznaniu sprawy **A. R.**

s. Z. i L., ur. (...) w D.

oskarżonego z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek zażalenia wniesionego w dniu 27 kwietnia 2017 roku przez oskarżyciela substydianego – A. G.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 18 kwietnia 2017 roku wydane w sprawie o sygn. akt XI K 935/16

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

- zmienić zaskarżone postanowienie w jego punkcie 1 poprzez wskazanie, że umorzeniu na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. podlega postępowanie przeciwko A. R. o czyn polegający na tym, że aktem oskarżenia wystosowanym do Sądu Rejonowego w Częstochowie III Wydziału Karnego z dnia 26 listopada 2015 roku zeznał on nieprawdę oraz fałszywie oskarżył A. G. o popełnienie przestępstwa z art. 238 k.k., art. 233 k.k. i art. 234 k.k., czyli przestępstwo z art. 234 k.k.
- w pozostałej części zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Częstochowa postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XI K 935/16:

- z mocy art. 55 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. postępowanie karne przeciwko A. R. o czyn z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. umorzył,
- z mocy art. 55 § 1 i § 2 k.p.k. a contrario w zw. z art. 88 k.p.k. i art. 78 § 1 k.p.k. stwierdził brak podstaw do ustanowienia A. G. pełnomocnika z urzędu,
- pozostawił bez rozpoznania wnioski o zwolnienie od uiszczenia kwoty 300 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł oskarżyciel subsydiarny A. G.. We wniesionym środku odwoławczym skarżący podniósł, iż Sąd Rejonowy przeprowadził błędną analizę kwestii zawartych w subsydiarnym akcie oskarżenia, która to doprowadziła go do fałszywych wniosków i wydania wysoce krzywdzącego dla oskarżyciela postanowienia. Meritum i głównym celem aktu oskarżenia stanowią fałszywe oskarżenia osoby oskarżyciela przez A. R. w wystosowanym do Sądu Rejonowego w Częstochowie III Wydział Karny akcie oskarżenia z dnia 26 listopada 2015 roku o złożenie w doniesieniu do Prokuratury Rejonowej K.–Wschód w K. fałszywych oskarżeń jego osoby o fizyczne i psychiczne znęcanie się nad przybraną córką J. tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.

Z wymowy zażalenia wynika, że skarżący domaga się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez podjęcie czynności w niniejszej sprawie oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i zwolnienie od uiszczenia kwoty 300 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Wniesione przez A. G. zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, niemniej jednak inicjując kontrolę instancyjną zaskarżonego postanowienia doprowadziło do jego zmiany w sposób wskazany w sentencji.

Zanim jednak dojdzie do omówienia i uargumentowania wydanego przez siebie orzeczenia należy, tytułem wstępu, wskazać następujące zaszłości procesowe:

Pismem z dnia 9 maja 2014 roku adwokat P. K., działając w imieniu pokrzywdzonego A. R., złożył na Komisariacie II Policji w K. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oraz wniósł o ściganie i ukaranie A. G. o to, że złożył on fałszywe zeznania pomawiające A. R. o popełnienie przestępstwa znęcania się nad swoją małoletnią córką J. R. i skierował przeciwko niemu postępowanie karne, wiedząc, że nic takiego nie miało miejsca, działając z czystej złośliwości wygenerowanej konfliktem stron tj. o czyn z art. 234 k.k. (k. 1 akt 1 Ds. 174/15)

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2014 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej K.–Zachód w K. wszczął śledztwo w sprawie składania w dniu 23 marca 2014 roku w Prokuraturze Rejonowej K. Wschód w K., w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego pod sygn. akt 2 Ds. 81/14, fałszywych zeznań, mających służyć za dowód w postępowaniu karnym co do okoliczności wskazujących na popełnienie przez A. R. przestępstwa znęcania się nad swoją małoletnią córką J. R., tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 32 akt 1 Ds. 174/15).

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2014 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej K.–Zachód w K. na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. umorzył śledztwo w niniejszej sprawie wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu (k. 83 akt 1 Ds. 174/15).

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez pełnomocnika pokrzywdzonego A. R., który - podnosząc w wywiedzionym zażaleniu liczne zarzuty obrazy przepisów postępowania - domagał się jego uchylecia i przekazania sprawy do dalszego prowadzenia Prokuraturze Rejonowej (k. 89 - 91 akt 1 Ds. 174/15).

Sąd Rejonowy w Częstochowie po rozpoznaniu wniesionego zażalenia, postanowieniem z dnia 26 maja 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XI Kp 200/15 uchylił zaskarżone postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej K.–Zachód w K. z dnia 28 listopada 2014 roku o sygn. akt 1 Ds. 206/14 o umorzeniu śledztwa i przekazał sprawę do Prokuratury w celu dalszego kontynuowania postępowania (k. 100 akt 1 Ds. 174/15).

Postanowieniem z dnia 12 października 2015 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej K.–Zachód w K. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. jeszcze raz umorzył śledztwo w niniejszej sprawie wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (k. 705 akt 1 Ds. 174/15).

Dnia 26 listopada 2015 roku A. R. wniósł do Sądu Rejonowego w Częstochowie subsydiarny akt oskarżenia przeciwko A. G. o złożenie fałszywych zeznań pomawiających go o popełnienie czynu z art. 207 k.k. tj. o popełnienie przestępstwa z art. 238 k.k., art. 233 k.k. i art. 234 k.k.

W tej sytuacji faktycznej 7 listopada 2016 roku A. G. wniósł do Sądu Rejonowego w Częstochowie pismo zatytułowane „subsydiarny akt oskarżenia” przeciwko A. R. o to, że aktem oskarżenia z dnia 26 listopada 2015 roku zeznał on nieprawdę oraz fałszywie go oskarżył o popełnienie przestępstwa z art. 238 k.k., art. 233 k.k. i art. 234 k.k. tj. o czyny z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. w zw. art. 11 § 2 k.k.

Mając na uwadze powyżej przedstawione fakty w zakresie przebiegu postępowania przygotowawczego sygn. 1 Ds. 174/15, którego efektem było wystąpienie przez A. R. z subsydiarnym aktem oskarżenia, stwierdzić należy, iż niewątpliwie A. G. wyraził zamiar oskarżenia A. R. o to, że wniósł on do Sądu Rejonowego w Częstochowie subsydiarny akt oskarżenia. Nic nie wskazuje z kolei na to, że przedmiotem niniejszego postępowania ma być czyn objęty wcześniej postępowaniem 1 Ds. 174/15, gdzie A. G. jest osobą podejrzaną. A zatem – co wyraźnie wynika z pisma inicjującego postępowanie w tej sprawie, oznaczonego „subsydiarny akt oskarżenia” – wolą jego autora tj. A. G. ściganie A. R. za fałszywe oskarżenie go, mające miejsce 26 listopada 2015 roku przez skierowanie aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego w Częstochowie. W związku z powyższym nie ma żadnych podstaw aby traktować pismo z dnia 7 listopada 2016 roku jako subsydiarny akt oskarżenia. Należy go rozważać jako prywatny akt oskarżenia.

Przestępstwo z art. 234 k.k., objęte oskarżeniem A. G., należy natomiast do kategorii przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, a nie prywatnego – co jest bezsporne. Wobec tego z ewentualnym aktem oskarżenia może wystąpić do Sądu prokurator, a nie A. G.. W zaistniałej sytuacji procesowej A. G. nie jest zatem podmiotem legitymowanym do wniesienia oskarżenia.

Możliwość wniesienia przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, obwarowana jest koniecznością spełnienia ściśle określonych warunków, opisanych w przepisach Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie z brzmieniem art. 55 § 1 k.p.k. podstawową przesłanką umożliwiającą wniesienie tzw. subsydiarnego aktu oskarżenia jest powtórne wydanie przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2 k.p.k. Z treści przepisu art. 330 § 2 k.p.k. związanego z art. 330 § 1 k.p.k. wynika natomiast, że chodzi tu o ponowne umorzenie postępowania lub odmowę jego wszczęcia przez prokuratora, ale tylko po uchyceniu poprzedniej takiej samej jego decyzji przez Sąd rozpoznający zażalenie na pierwotne postanowienie o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodzi, a przynajmniej nic co zawarto w pismach A. G. na to nie wskazuje.

Na marginesie należy jednak wskazać, iż niniejsze postanowienie nie zamyka A. G. drogi do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym, bowiem dysponuje on możliwością zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa organów ścigania, które będą zobligowane do podjęcia czynności sprawdzających, które mogą być poddane kontroli i weryfikacji sądowej.

Z podanych wyżej powodów i na podstawie powołanych wyżej przepisów, orzeczono jak w części dyspozytywnej.